

Wolfgang

Μια σκοτεινή ιστορία αγάπης

Ένας σκηνοθέτης στήνει την παράστασή του όπως ένας δικηγόρος την υπεράσπιση ενός υπόδικου. Στη θέση του υπόδικου ο συγγραφέας και το κείμενό του. Ο δικηγόρος πρέπει να αφορμάται από την αθωότητα του πελάτη του, ο σκηνοθέτης πρέπει να πιστεύει ακράδαντα στην ποιότητα του υλικού του. Συνειδητά ή ασυνειδητά, παραβλέπει τα ελαττώματα του κειμένου. Μεθοδικά τα κρύβει από τα μάτια των κριτών/θεατών και εργολαβικά εξογκώνει τα προτερήματά του. Αυτή είναι η δουλειά του.

Ο Μάριος Μεττής δούλεψε πολύ για να οργανώσει την υπεράσπιση του έργου του Γιάννη Μαυριτσάκη «Wolfgang». Όπως γράφει στο σκηνοθετικό του σημείωμα, προσπάθησε να περιγράψει την ιστορία (που έχει ήδη γράψει ο Μαυριτσάκης), να την ονοματίσει. «Μια σκοτεινή ιστορία αγάπης», αυτός είναι ο σκηνοθετικός υπότιτλος της παράστασης στη Νέα Σκηνή του ΘΟΚ. Έχω εκτιμήσει πολλές σκηνοθετικές και υποκριτικές δουλειές του Μάριου Μεττή. Τώρα που τις ξαναφέρνω στη μνήμη μου, μάλλον, όλες. Όμως αυτή τη φορά δεν με πείθει η... γραμμή υπεράσπισης, δεν με κάνει να δω το κείμενο με τα μάτια του σκηνοθέτη. Προσωπικά (πάντα προσωπικά) είδα το κείμενο του Μαυριτσάκη ως αυτάρεσκο και άνισο σ' ό,τι αφορά τα επίπεδα των μερών του. Ας προσπαθήσω να τεκμηριώσω πρώτα τον δεύτερο χαρακτηρισμό. Το μοτίβο της απαγωγής και της εξαναγκαστικής μακρόχρονης κράτησης ενός ανήλικου ατόμου από έναν ενήλικα συγκλονίζει σε όποια του παρουσίαση, δημοσιογραφική, λογοτεχνική, κινηματογραφική, θεατρική. Πιστεύω ότι στο κείμενο του Μαυριτσάκη υπάρχουν δύο ποιητικά επίπεδα. Στο ένα είναι οι δύο πρωταγωνιστικές μορφές, του απαγωγέα και του θύματος, και η εξιστόρηση των όσων συνέβησαν μεταξύ τους, η οποία όντως έχει τη σκοτεινή δυναμική της. Στο άλλο

ΘΕΑΤΡΟ
ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΝΑ
ΜΟΛΕΣΚΗ

επίπεδο, κατ' εμένα αισθητά πιο αδύναμο, είναι οι γραμμές που συνδέουν τον Βόλφγκανγκ με το φάντασμα του πατέρα, με τη μητέρα, τον φίλο, τον γείτονα, την ερωμένη του, που σκοπό έχουν να αποκαλύψουν τις ψυχολογικές και κοινωνικές ρίζες των πράξεών του. Θαρρώ πως καμία απ' αυτές, ούτε κι εκείνη στην οποία επένδυσε πολύ ο συγγραφέας, η σχέση με τον αυταρχικό πατέρα, δεν εκπληρώνουν τον λειτουργικό τους ρόλο. Αντιθέτως, φαίνονται κάπως επικολλημένες στην επιφάνεια του έργου και αποδιοργανώνουν τη λογική δομή του κειμένου. Ίσως θυμάστε τον «Συλλέκτη» του Τζον Φόουλς, που πραγματεύεται το ίδιο θέμα, αλλά αντλεί την ανάλυση της ψυχосύνθεσης του σκοτεινού του ήρωα από την ίδια τη συμπεριφορά του, από τους διαλόγους του με το θύμα.

Χρησιμοποίησα το επίθετο «αυτάρεσκο», επειδή ο συγγραφέας προβάλλει με την ίδια επιθετική ενέργεια τα δυνατά και τα αδύναμα μέρη του κειμένου, μάλλον βλέποντας ως κύρια του προσφορά την κοινωνική και ψυχολογική αιτιολόγηση της περιγραφόμενης πράξης. Μπορεί να φανεί ότι μίλησα μόνο για το κείμενο, θεωρώ ότι μίλησα και για την παράσταση του Μάριου Μεττή.

Η κύρια, βαθιά χαραγμένη γραμμή της παράστασης είναι η γραμμή μεταξύ των δύο πρωταγωνιστών, οι πιο δυνατά γραμμένοι ρόλοι, που αποδόθηκαν με δύο δυνατές ερμηνείες, του Χάρη Χαραλάμπους και της Λυδίας Τζανουδάκη. Η Μαρίνα Χατζηλουκά έδωσε ενδιαφέρουσα σκηνογραφική λύση στην ιδέα της παγίδευσης, του εγκλωβισμού του «σπόρου» στη γη και της αναμονής της ωρίμανσής του.

ΘΕΑΤΡΟ
ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΝΑ
ΜΟΛΕΣΚΗ